

Utlåtande Rotel III (Dnr KS 2024/543)

Motion om skolfrid

Motion av Jan Jönsson (L)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.
Motionen besvaras med hänvisning till vad som sägs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Emilia Bjuggren

Sammanfattning av ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen presenteras Liberalernas program *Skolfrid* samt förslag till uppdrag åt kommunfullmäktige att arbeta fram ett program i enlighet med programmet.

För ett upprättande av *Skolfrid*, som innebär en utvidgning av frågan om trygghet och studiero, krävs enligt motionären en kontinuerlig process med flera inblandade parter. För att eleven ska vara trygg på väg till skolan, i klassrummet, på rasten och när eleven går hem från skolan krävs att lärare, skolledning, elevhälsa, elever, föräldrar, socialtjänst, polis och andra aktörer involveras.

Förslagen syftar till att uppnå ett bättre lärande, utnyttja undervisningstiden mer effektivt, förbättra arbetsmiljön för både elever och lärare samt återupprätta lärares profession som proffs när det gäller undervisning och andra professioner som proffs när det gäller socialt förebyggande arbete.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Akademikerförbundet SSR, BRIS - Barnens rätt i samhället, Organisationen MÄN, Sveriges lärare Stockholm, Sveriges skolledare Stockholm och Unizon.

BRIS - Barnens rätt i samhället, Organisationen MÄN, Sveriges lärare Stockholm, Sveriges skolledare Stockholm och Unizon har inte inkommit med svar.

Stadsledningskontoret ser positivt på samverkan mellan skola, hem, socialtjänst, polis och andra aktörer som stärker elevernas lärande och trygghet. Många av de förslag

som framgår i motionen ingår i stadens nuvarande arbete inom skola, socialtjänst och andra välfärdsområden.

Socialnämnden instämmer både i motionärens syn på skolans betydelse som skyddsfaktor för barn och unga samt vikten av studiero och trygghet i skolan. Flera av förslagen ligger enligt nämndens bedömning i linje med det pågående utvecklingsarbete som redan pågår inom stadens socialtjänst i samverkan med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna.

Utbildningsnämnden ser positivt på samverkan mellan skola, hem, socialtjänst, polis och andra aktörer som stärker elevernas lärande och trygghet. Nämnden anser att många av de punkter som finns i skribentens program redan omhändertas av förvaltningen och av stadens skolor.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd anser att det är viktigt att säkerställa en trygg och säker skolgång för barn och unga, då en god skolgång är en stark skyddsfaktor. Nämnden lämnar synpunkter på de punkter om skolfrid som rör förvaltningens verksamheter.

Järva stadsdelsnämnd delar motionärens uppfattning om vikten av studiero där en samverkan sker mellan skola, föräldrar, polis och socialtjänst. Nämnden vill uppmärksamma att det idag sker en tät samverkan mellan skola, föräldrar, polis och socialtjänst i syfte att arbeta förebyggande för stadsdelsnämndsområdets barn och unga.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att arbete bedrivs redan idag i enlighet med åtgärdsförslagen i motionen. Nämnden vill också lyfta vikten av att de uppdrag som ges till socialtjänsten har ett tydligt lagstöd och att om samarbetet mellan olika verksamheter och huvudmän ska utökas ytterligare, behövs gemensamma överenskommelser som inkluderar både tid och personella resurser från alla parter.

Norra innerstadens stadsdelsnämnd ställer sig i stora delar bakom motionärens förslag. Nämnden vill dock påtala vikten av att de uppdrag som ges till socialtjänsten har ett tydligt lagstöd och att om samarbetet mellan olika verksamheter och huvudmän ska utökas ytterligare behövs gemensamma överenskommelser som inkluderar både tid och personella resurser från alla inblandade parter.

Skärholmens stadsdelsnämnd stödjer principen om breda samarbeten kring barns skolgång men ser att flera av de föreslagna punkterna redan är pågående inom förvaltningen. Nämnden ser även att det föreslagna programmet behöver ett klagörande kring ansvarsfördelning och prioritering i arbetssätt.

Akademikerförbundet SSR instämmer i vikten av en sund skolmiljö. Det som behövs i första hand är enligt Akademikerförbundet SSR att förbättra skolpersonalens och socialsekreterarnas förutsättningar genom hållbar arbetsmiljö och arbetsbelastning, samt relevant kompetensutveckling och utrymme för samverkan.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag delar uppfattningen att samarbetet mellan skola, socialtjänst, polis, hem och andra aktörer är avgörande för elevernas skolgång. Flertalet av de förslag som läggs fram i motionen ingår i stadens nuvarande arbete inom skola, socialtjänst och andra välfärdsområden, vilket också framgår i de utförliga remissyttrandena från många av stadens verksamheter. De skolsociala teamen, föräldraträffar, skolsamordnare för placerade barn och samverkan inom samverkan för placerade barn och ungas kontinuerliga skolgång (SAMS) är alla exempel på insatser som redan pågår. Utöver dessa finns också flera exempel på utvecklingsarbete för en tryggare skolgång för våra elever.

Den rödgröna majoriteten har gjort en stor satsning för ökad inskrivning på stadens fritidsklubbar. Parallellt med detta pågår ett utvecklingsarbete mellan skola, stadsdelsnämnder, idrottsförvaltningen och kulturförvaltningen för att förbättra tillgången till roliga, vuxenledda fritidsaktiviteter för barn mellanstadieåldern i anslutning till skoldagen. Föräldrastödsutbildningar genomförs redan idag av socialtjänsten men under 2025 stärker vi samarbetet med skolorna genom att de ska tillhandahålla lokaler och information för föräldrastödsutbildning för att på så sätt nå fler vårdnadshavare i behov av föräldrastöd. Uppföljningen av elevhälsan i stadens skolor har stärkts genom årliga elevhälsoplaner som pekar ut utvecklingsområden och i år görs, med utgångspunkt ur elevhälsoplanernas kartläggningar, en satsning på skolpsykologer för att stärka skolornas tillgång till den professionen.

Hur vi stärker tryggheten för våra barn och unga såväl i som utanför skolan är en bred fråga som på olika sätt engagerar nästan alla stadens nämnder och förvaltningar. Motionärens förslag inom ramen för *Skolfrid* rör allt ifrån konkreta förändringar av belysning på vägen till och från skolan till åtgärder för studiero i klassrummet eller rutiner för stöd till elever i rättsprocesser. Det är tveksamt om det är att samla alla dessa frågor i ett program antaget av kommunfullmäktige som faktiskt gynnar våra elevers trygghet och trivsel mest.

Bilaga

Motion om skolfrid, dnr KS 2024/543-1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation av borgarrådet Jan Jönsson (L) enligt följande.

Vi föreslår att kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

1. Att avslå föredragande borgarråds förslag till beslut
2. Att tillstyrka motionen
3. Att därutöver anföra

Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna i stadens skolor har ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas också i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52 procent att de kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Det är tydligt att mer måste göras. Liberalerna har därför lagt fram en rad förslag för att stärka skolfriden och hantera tryggheten och studieron. Det handlar om vägen till skolan, på lektioner och raster och vägen hem. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område.

Vi ser med oro på att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, där ärenden allt oftare hänvisas som enbart skolans ansvar. Lärares främsta uppgift är att undervisa, och tryggheten i klassrummet skapas genom tydliga förväntningar och fokus på lärande. Men skolan kan inte ensam bära ansvaret för att alla elever får det stöd de behöver. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom den. Socialtjänst, polis och andra aktörer måste samverka på riktigt för att uppnå skolfrid – så att skolan kan fokusera på sitt lärande uppdrag.

Mot bakgrund av ovanstående är det nödvändigt att vidta åtgärder för att förebygga och hantera stöket i skolan. Liberalerna välkomnar stadsledningskontorets utförliga svar och gläds åt att man är positiva till flertalet av de förslag som presenteras i motionen.

Föredragande borgarråd anför däremot att det är tveksamt om det är gynnsamt att samla alla dessa frågor i ett program antaget av kommunfullmäktige. På oklar grund anförs att det inte är säkert att den här typen av program faktiskt gynnar våra elevers trygghet och trivsel. Resonemanget utvecklas inte och är därför svårt att bemöta.

Vi konstaterar att remissinstanserna, såväl centrala nämnder och stadsdelsnämnder som Akademikerförbundet SSR, välkomnar våra förslag. Men det rödgröna styret föreslår inga reformer och tar inga initiativ, trots de vikande skolresultaten och studierosiffrorna. Borgarrådet borde därför ha tillstyrkt våra förslag. Att fortsätta vara passiv kommer inte att förbättra situationen överhuvudtaget.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar enligt föredragande borgarråds förslag.

Stockholm den 12 februari 2025

Anders Österberg
Kommunstyrelsens ordförande

Reservation av Jan Jönsson (L) som är likalydande med Liberalernas reservation i borgarrådsberedningen.

Ärendet

Jan Jönsson (L) har väckt en motion i kommunfullmäktige. I motionen presenteras Liberalernas program Skolfrid samt förslag till uppdrag åt kommunfullmäktige att arbeta fram ett program i enlighet med programmet.

För ett upprättande av Skolfrid, som innebär en utvidgning av frågan om trygghet och studiero, krävs enligt motionären en kontinuerlig process med flera inblandade parter. För att eleven ska vara trygg på väg till skolan, i klassrummet, på rasten och när eleven går hem från skolan krävs att lärare, skolledning, elevhälsa, elever, föräldrar, socialtjänst, polis och andra aktörer involveras.

Förslagen syftar till att uppnå ett bättre lärande, utnyttja undervisningstiden mer effektivt, förbättra arbetsmiljön för både elever och lärare samt återupprätta lärares profession som proffs när det gäller undervisning och andra professioner som proffs när det gäller socialt förebyggande arbete.

Skolan ska vara helt fri från kränkningar och skolgårdar fria från kriminalitet och droghandel. Det är, anser motionären, nödvändigt med en förutsägbarhet i klassrummet, vilket förutsätter förutsägbarhet i organisationen, vilket förutsätter förutsägbarhet i ledningen. Skolan är så angelägen att alla samhällsresurser ofrånkomligt måste sluta upp bakom skolan och skolans lärande uppdrag.

Motionären framhåller även att vägarna till och från skolan ska vara trygga och upplysta. Man vill se fasta kontakter med polisen för alla högstadieskolor samt vid behov även för låg- och mellanstadieskolor i särskilt utsatta områden.

Remissammanställning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, socialnämnden, utbildningsnämnden, Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd, Järva stadsdelsnämnd, Kungsholmens stadsdelsnämnd, Norra innerstadens stadsdelsnämnd, Skärholmens stadsdelsnämnd, Akademikerförbundet SSR, BRIS - Barnens rätt i samhället, Organisationen MÄN, Sveriges lärare Stockholm, Sveriges skolledare Stockholm och Unizon.

BRIS - Barnens rätt i samhället, Organisationen MÄN, Sveriges lärare Stockholm, Sveriges skolledare Stockholm och Unizon har inte inkommit med svar.

Innehållsförteckning

Stadsledningskontoret.....	6
Socialnämnden.....	14
Utbildningsnämnden.....	16
Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd.....	23
Järva stadsdelsnämnd	26

Kungsholmens stadsdelsnämnd	29
Norra innerstans stadsdelsnämnd	31
Skärholmens stadsdelsnämnd	33
Akademikerförbundet SSR.....	35
Reservationer m.m.....	37

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 19 november 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på samverkan mellan skola, hem, socialtjänst, polis och andra aktörer som stärker elevernas lärande och trygghet. Många av de förslag som framgår i motionen ingår i stadens nuvarande arbete inom skola, socialtjänst och andra välfärdsområden. Nedan kommenteras flertalet av förslagen.

Förslag: att Stockholms skolor inrättar studieroteam som arbetar med sena ankomster, kränkningar och andra beteendestörningar i skolmiljön

Trygghet och studiero är ett prioriterat område inom Stockholms stads skolor och att stadens grundskolor arbetar med området på flera sätt. Arbetet sker exempelvis genom tydliga lektionsstrukturer, ledarskap i klassrummet och ett aktivt värdegrundsarbete. Många skolor arbetar med trygghetsteam och det är inte ovanligt att fritidspedagoger är med i klassrummen för att stötta lärarna och för att i vissa fall agera på samma sätt som studieroteamen föreslås att göra.

Trivsel, trygghet, arbetsro och goda relationer är basen för ett positivt skolklimat, för sociala färdigheter, hög närvaro och goda kunskapsresultat. Stadsledningskontoret ser positivt på att flera av stadens skolor använder evidensbaserade modeller, såsom PAX och IBIS, som stöd i sitt trygghetsarbete. IBIS, inkluderande beteendestöd i skolan, fokuserar på positiva förväntningar och strategier för att bygga relationer. PAX, som i Sverige är anpassat för lågstadiet, har fokus på självreglering och social problemlösning för att uppnå ökad trygghet och arbetsro.

Rektor ansvarar för den inre organisationen och för att fördela resurser utifrån skolans förutsättningar och verksamhetens behov, för att ge elever och personal stöd.

Formerna för att främja studiero kan se olika ut eftersom behoven ser olika ut på skolorna. Stadsledningskontoret anser därför att de aktuella förslagen fortsatt bör ligga inom ramen för rektors beslut om den inre organisationen.

Förslag: att alla stadens skolor tillhandahåller en väl fungerande och tillgänglig elevhälsa och elevhälsoteam med alla funktioner som kan arbeta förebyggande mot psykisk ohälsa, stötta lärare, och arbeta mot mobbing

Utbildningsnämndens *Program för elevhälsa* är ett stödmaterial för elevhälsan i Stockholm som syftar till att ge en gemensam plattform för elevhälsans arbete i stadens skolor och ge ett stöd till skolledare och elevhälsans professioner i arbetet med att utforma en tydlig struktur för elevhälsans arbete på respektive skola. För att ytterligare stärka och tydligare följa upp skolornas strategiska styrning av elevhälsan tar varje skola fram en årlig elevhälsoplan. I elevhälsoplanen synliggörs de olika professionerna inom elevhälsan samt de fokusområden som finns på skolan. Stadens skolor har olika utmaningar och förutsättningar, vilket innebär att varje skola behöver utforma sitt elevhälsoarbete utifrån en lokal analys.

Skolornas elevhälsoplaner utgår från Skolverkets och Socialstyrelsens *Vägledning för elevhälsa* och ska användas i det systematiska kvalitetsarbetet och bidra till att säkra alla elevers rätt till en likvärdig utbildning i en skolmiljö som främjar lärande, utveckling och hälsa. Alla stadens skolor har deltagit i utbildning för skolledare med fokus på systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsa.

Elevhälsa är ett prioriterat område där arbetet ska ha fokus på det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet med utgångspunkt i skolans lokala behov. Perspektivet innebär att elevhälsoarbetet är ett gemensamt ansvar för all personal i skolan och att lärmiljön utvecklas för att minska behovet av individuella anpassningar och särskilt stöd.

Elevhälsan ska, utifrån skollagstiftning, omfatta samtliga professioner och präglas av ett tvärprofessionellt arbetssätt. Omfattningen av elevhälsans bemanning på skolorna följs upp årligen i samband med resultatdialogerna som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. All nyanställd elevhälsopersonal erbjuds en tvärprofessionell introduktion utöver den professionsspecifika introduktionen.

Nolltolerans råder mot kränkningar i stadens skolor och skolpersonal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Sedan maj 2024 finns ett verksamhetssystem för anmälan, utredning och uppföljning av åtgärder för kränkande behandling. Systemstödet gör det enklare för skolorna att följa upp och kartlägga kränkningar som skett. Kartläggningen följs upp i den årliga planen mot kränkande behandling samt vid de trygghetsdialoger som genomförs varje år på hälften av stadens grundskolor, med fokus på trygghetsarbetet och elevhälsa.

Förslag: utveckla mer styrda rastaktiviteter som bidrar till rörelse för barn och unga

Det råder enligt forskningen ett starkt samband mellan en fysiskt aktiv befolkning och en god folkhälsa. Samtidigt visar flera rapporter att inaktiviteten och stillasittandet ökar såväl globalt som i Sverige. Utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendation om 60 minuter fysisk aktivitet per dag arbetar är inriktningen att alla elever i stadens skolor erbjuds minst 45 minuter måttlig till mer ansträngande fysisk aktivitet under skoldagen.

Flera av stadens skolor integrerar rörelse under lektionstid och erbjuder rörelseaktiviteter på raster. Utbildningsnämnden har en centralt placerad samordnare som stödjer skolornas arbete med rörelse i skolan genom utbildningsinsatser, inspiration och nätverk. Det finns särskilda nätverk för rastverksamhet och varje år anordnas rastens dag. Syftet är att lyfta rasten som en viktig del i elevernas hela skoldag och uppmärksamma dess möjligheter till lärande och rörelse. Fokus ligger på organiserad och lärarledd rastverksamhet för att öka den dagliga fysiska aktiviteten, öka tryggheten och minskade konflikter.

Förslag: att fritidshemsverksamheterna utvecklas till verksamheter som på ett bättre sätt kan arbeta med samspel och sammanhållning mellan barn

Stadens fritidshem ska vara likvärdiga och ha en god kvalitet. Under flera år har utvecklingen av stadens fritidshemsverksamhet varit ett prioriterat område och utbildningsnämnden har arbetat för att ge skolorna förutsättningar och stöd i detta arbete, bland annat genom en samordnare för fritidshem som stödjer skolorna i sitt utvecklingsarbete.

Det finns ett aktivt fritidshemsnätverk i staden, där ett av syftena med nätverken är att möjliggöra för en större likvärdighet mellan stadens fritidshem. Därför används samma material i samtliga nätverk som har fördjupade diskussioner runt ett gemensamt tema över hela staden. Läsåret 2023/24 var temat *Undervisning i fritidshemmet*. Läsåret 2024/25 kommer temat att vara *Mjuka förmågor*.

Under de senaste åren har skolorna haft fokus på att säkerställa att samtliga av stadens fritidshem har personal, med rätt behörighet, som bedriver och ansvarar för undervisningen utifrån skollag och läroplan. Detta är inskrivet i och prioriterat i kompetensförsörjningsplanen. Utbildningsnämnden arbetar löpande för att säkerställa att personal med rätt behörighet finns som ansvariga på samtliga stadens skolor.

Just nu deltar 13 av stadens fritidshem i ett forskningsprojekt där frågeställningen är hur kopplingen mellan fritidshemmets aktiviteter och elevernas måluppfyllelse ser ut samt hur man kan öka kunskapen om fritidshemmets kompletterande och kompensatoriska uppdrag.

Förslag: utveckla arbetet med fokuselever, det vill säga arbetet för bättre resultat, höjda förväntningar och ökat stöd där varje lärare, mentor eller ämneslärare väljer ut 5–10 elever att fokusera stöd- och resultatuppföljning till utifrån en kartläggning av kunskapsnivå och sociala färdigheter för samtliga elever

Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan. Ökad likvärdighet och en jämlik skola är en av stadens främsta prioriteringar. Fokus är att tidigt identifiera behov och kompensera för elevers olika förutsättningar.

Alla skolor ska präglas av höga förväntningar och ett fokus på kunskapsuppdraget i syfte att öka andelen behöriga till gymnasieskolan. En ökad måluppfyllelse och mer likvärdiga skolor nås bland annat genom utveckling av det systematiska

kvalitetsarbetet. Skolornas kvalitetsarbete inbegriper täta och kontinuerliga uppföljningar på elev- och grupp nivå. Undervisningens kvalitet utvecklas kontinuerligt genom att tidigt identifiera behov.

För ökad måluppfyllelse och mer likvärdiga skolor är en fortsatt övergripande prioritering att det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas ytterligare både på skol- och förvaltningsnivå. Skolornas systematik behöver bygga på täta, kontinuerliga uppföljningar på elev- och grupp nivå där utgångspunkten är att tidigt identifiera behov som kontinuerligt utvecklar undervisningens kvalitet.

Utbildningsnämnden stödjer skolorna i deras systematiska uppföljning av undervisningen och elevernas lärande på en övergripande nivå, bland annat genom gemensam struktur och analysunderlag inför resultatdialogerna. På vilket sätt och med vilken modell som kunskapsuppföljningen genomförs bäst och lämpligast i respektive klassrum avgör lärarprofessionen.

Särskilt begåvade elever behöver ett anpassat bemötande i skolan för att klara av sina studier så väl som möjligt och utvecklas enligt sin potential. En handlingsplan är framtagen som omfattar elever från förskoleklass till gymnasiet. Handlingsplanen handlar om utbildningsinsatser av skolans personal och åtgärder som kan sättas in för att tillmötesgå det särskilt begåvade barnets behov.

Förslag: kompetensutveckling av personal i värdegrundsarbete samt stöd till skolorna i att utveckla ett normkritiskt arbetssätt och arbeta med våldsprevention

Normkritiskt arbete och våldsprevention är högt prioriterat. För att stödja skolorna i arbetet finns en centralt placerad samordnare. Det pågår ett arbete i staden för att skapa ett sammanhållet våldspreventivt arbete. Samtidigt pågår ett arbete för att stödja det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet i stadens skolor genom bland annat programmen Agera tillsammans (AT) och Mentorer i våldsprevention (MVP) samt genom skolsociala team och fysisk aktivitet under skoldagen.

Ett annat exempel är att arbetet med att utveckla föräldraträffar inom ramen för *Agera tillsammans* har fortsatt.

Vid införandet av det i läroplanen nya kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer, genomförde staden förutom de nationella digitala utbildningarna även nätverksträffar för elevhälsans professioner. Fokus på nätverkens träffar var även kunskapshöjning om hbtqia+. I samarbete med RFSU har flera kompetenshöjande insatser erbjudits, bland annat två processutbildningar för personal på högstadiet, en workshop för skolkuratorer, digitala föreläsningar med fokus på samtycke, kommunikation och ökade kunskaper om hbtqia+ för lärare och skolpersonal samt riktade föreläsningar till förskoleklass och fritidshem. Ett antal av stadens skolor är antingen HBTQ-diplomerade genom att deltagit i stadens program eller certifierade genom utbildningen via RFSL.

Förslag: att fler skolsociala team ska bestå också av en föräldrarådgivare och en fältassistent för att täcka in hela barnets tid.

Socialnämnden har tillsammans med utbildningsnämnden en samordnande funktion för de skolsociala teamen i staden och det finns idag skolsociala team i alla elva stadsdelsnämnder i staden.

Skolsociala team består av skolsocionomer från socialtjänstens öppenvårdsenheter, som organisatoriskt oftast ingår i samma enhet som fältassistenter och föräldrarådgivare. Professionerna arbetar redan idag nära varandra för att komplettera varandras uppdrag och bidra till goda uppväxtvillkor hos barn och unga. Både föräldrarådgivare och fältassistenter har emellertid uppdrag och målgrupper som är bredare än de skolsociala teamen, varför samarbetet behöver utgå från lokala behov och förutsättningar.

Förslag: att socialtjänsten ges tydliga uppdrag att under utredning och insats stämma av om lärandet och skolresultaten för eleven förbättras eller ej av vidtagna åtgärder

Stadsledningskontoret instämmer i att det är viktigt att socialtjänsten utreder och följer upp skolgången för barn som är aktuella inom socialtjänsten. Att utreda barns och ungas skolgång är något som socialtjänsten har rutiner för inom ramen för en barnvårdsutredning. Utbildning är ett av behovsområdena inom BBIC (Barns behov i centrum) som är den modell som socialtjänsten i staden använder för utredning och uppföljning av insatser inom den sociala barn- och ungdomsvården.

När det gäller uppföljning av insatser i öppenvård görs detta utifrån vilka mål som har formulerats i uppdraget eller genomförandeplanen. Inte sällan handlar målen om barnets skolgång, eftersom en fungerande skolgång och bra skolresultat är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa.

När det gäller placerade barn och unga ska socialtjänsten enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, särskilt uppmärksamma barnets eller den unges skolgång, varför detta alltid ingår i socialtjänstens uppföljning av barns och ungas placering utanför det egna hemmet.

Förslag: att det för Stockholms skolor möjliggörs att med stöd av socialtjänsten tillhandahålla föräldrautbildningar.

Föräldraskapsstöd i olika former är en viktig skyddsfaktor för att främja barns hälsa och utveckling samt stärka föräldrar – barn relationen. Alla stadsdelsnämnder i Stockholms stad erbjuder olika former av stöd till föräldrar, blivande föräldrar, bonusföräldrar och andra viktiga vuxna. Det finns bland annat ABC, Komet, Föräldraskap i Sverige och På rätt väg.

Arbete pågår för att öka tillgängligheten till föräldraskapsstödet och det arbetet behöver fortsätta inom ramen för övrig samverkan mellan bland annat skola och socialtjänst kring barn och unga i behov av samordnat och tidigt stöd.

Förslag: att det undersöks om elever som återvänder från akutskola skulle behöva särskild undervisningsgrupp när de kommer tillbaka

Skolakuten tar emot elever i årskurs 6–9 som av disciplinära skäl tillfälligt behöver flyttas från hemskolan. Att omplacera elever, också tillfälligt, för att få utbildning utanför den egna skolenheten, är ett mycket ingripande beslut. Stadsledningskontoret bedömer att en disciplinär åtgärd som rektor fattar med stöd av 5 kap 13 § skollagen inte automatiskt innebär att eleven behöver särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp för att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, som ges med stöd av 6 kap. skollagen.

Förslag: att det undersöks om unga som varit placerade på institution och ska fortsätta sin skolgång så att skolor får tillräcklig bakgrundsinformation, samt att det görs en bedömning om eleven som varit på SIS-institutionen kan klara av att vara i den ordinarie skolmiljön eller om det inte är lämpligt

Socialtjänsten ska enligt lag arbeta för att placerade barn och unga får den utbildning och det stöd de har rätt till. År 2020 införde staden SAMS (samverkan för socialtjänst och skola) som är ett stöd som ska underlätta samverkan mellan socialtjänst och skola för att säkra att alla placerade barn får en obruten skolgång. SAMS innefattar också rutiner för att identifiera behov av stöd gällande barnets eller den unges fortsatta skolgång inför ett avslut av placering i samhällsvård.

Staden bedriver också skolsamordnarprojektet som är ett socialt investeringsfondsprojekt mellan socialnämnden, utbildningsnämnden och fem stadsdelsnämnder för barn och unga som placeras på institution, exempelvis SiS, och som pågår 2022 - 2025. Skolsamordnarprojektet tar också sikte på en fungerande skolgång på hemmaplan efter avslutad placering.

Förslag: trygga och upplysta vägar till och från skolan, i skolans närområde samt arrangera trygghetsvandringar för skolpersonal, elever och föräldrar för att identifiera saker i den fysiska miljön som kan förbättras på skolgården och i viktiga vägar till och från skolan

I skolornas årliga plan mot kränkande behandling ska skolan kartlägga och identifiera riskområden och säkerställa en trygg miljö för eleverna. Kartläggningen kan ske genom enkäter, samtal, trygghetsvandringar samt analys av kränkningar som skett. Planen innehåller också de insatser som krävs för att de identifierade riskområdena åtgärdas.

Stadsdelsnämnderna samarbetar med trafiknämnden för att utveckla möjligheterna för att alla medborgare, inte minst barn och unga, ska kunna röra sig mellan skola, hem och andra målpunkter på ett tryggt sätt. *Stockholms stads plan för säkra och trygga skolvägar* är ett av de styrdokument som genomsyrar detta arbete.

Utöver belysning är det många olika faktorer som påverkar hur trygg en plats eller sträcka upplevs, och staden arbetar därför med flera typer av åtgärder för att förbättra gång- och cykelvägar till och från stadens skolor. Ett verktyg för att samla in kunskap från invånare är trygghetsvandringar, som genomförs på olika platser varje år. Stadens nämnder får även in mycket trygghetsrelaterad information via stadens synpunktsportal, samt i direkt kommunikation med invånare.

För skolskjuts som kommunen särskilt anordnar och som inte är av tillfällig natur gäller bland annat skolskjutsförordningen och Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjutsning. Dessa författningar innehåller exempelvis bestämmelser om att på- och avstigningsplatser för skolskjutsning ska utformas så att olyckor i möjligaste mån undviks, att fordon som används vid skolskjuts ska vara utrustade på visst sätt samt om användning av bilbälte. Av föreskrifterna framgår vidare att kommunen ska se till att bestämmelserna om skolskjutsning efterlevs.

Förslag: att modellen Våga anmäla, våga vittna sprids för att inbegripa fler stadsdelar i Stockholms stad.

Modellen har utvärderats med hjälp av extern utvärderare som visade att *Våga anmäla, våga vittna* inte fungerade som tänkt. Framförallt kan inte polisen medverka i möten med unga brottsutsatta som inte anmält brott och ta del av informationen utan att agera. Dessutom blev omfattningen på modellen både för resurs- och logistikkrävande vilket försvårade genomförandet av arbetet. Modellen finns därför inte längre kvar i sin ursprungliga form, men har inom socialtjänsten i Farsta stadsdelsnämnd bytt namn till *En hjälpande hand* med fokus på att få fler brottsutsatta barn och unga ska få stöd i att vilja prata med en trygg vuxen om det som hen varit med om.

Stadsledningskontoret bedömer att förslaget om att sprida modellen *Våga anmäla, våga vittna* inte som görlig då modellen inte längre finns kvar i sin ursprungliga form. Stöd till unga brottsutsatta och vittnen erbjuds på Stödcentrum vid socialförvaltningen på tre olika platser i staden; vid Globen, på Södermalm och i Rinkeby. Unga mellan 10 och 21 år kan där få rådgivning och information, stödsamtal, rättegångsstöd, praktisk hjälp i kontakt med polis, åklagare och försäkringsbolag. Händelsen behöver inte vara polisanmäld. Även vittnen till brott och anhöriga kan få hjälp och stöd. Arbeta pågår fortlöpande för att sprida kännedom om stödcentrum till barn och unga.

Förslag: ställ högre förväntningar på föräldrars ansvarstagande för sina barns uppförande i skolan samt utforma regelverk och riktlinjer så att föräldrar får minskade möjligheter att pressa på lärare och skolledare när det gäller klassplaceringar, provbedömningar, betygssättning och annat som är upp till professionen att avgöra

Utbildningsnämnden har tagit fram en stadsgemensam mall för skolornas förväntansdokument. Förväntansdokumentet blir komplett genom att den enskilda skolan formulerar egna förväntningar tillsammans med representanter för elever och

vårdnadshavare. Det är förväntningar som skolorna redan har eller arbetar fram och som man ser som särskilt viktiga att lyfta fram för den enskilda skolan. Förväntansdokumentet innehåller de förväntningar skolan har på elev respektive vårdnadshavare men även vilka förväntningar eleven och vårdnadshavaren kan ha på skolan.

Förslag: att skolvalet begränsas så att det finns sökperioder, och på det sättet fungera som valet av högskola sker idag.

Det är hemkommunens skyldighet att tillhandahålla en plats i skolan för alla barn i kommunen som har rätt till utbildning och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt. Hemkommunen ska också informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Hemkommunens informationskyldighet omfattar utbildning vid alla skolenheter, oavsett huvudman. Utgångspunkten är att eleven placeras på den skolenhet som vårdnadshavare önskar. Denna rättighet får dock inte gå ut över närhetsprincipen, som innebär att vårdnadshavares önskemål inte får gå före en annan elevs rätt till en placering i en skola nära hemmet.

Staden har en stadgemensam e-tjänst, som är tillgänglig för alla huvudmän att använda, med en gemensam ansökningsperiod inför nästa läsår. Samtliga kommunala skolor och drygt hälften av de fristående skolorna i staden är idag anslutna till stadens gemensamma skolplaceringsprocess. Ansökningstiden för ordinarie antagning är mellan 15 januari till 15 februari. Förutom den ordinarie ansökningsperioden finns en reservantagningsperiod senare under våren, i april – maj, som är avsedd för elever som är nyinflyttade och elever som inte fått placering på sitt önskade val. För inflyttade under pågående läsår eller för elever som vill byta skola finns ytterligare kortare bestämda sökperioder. Stadsledningskontoret bedömer att stadens gemensamma information och sökperioder är tydliga och förutsägbara för elever och vårdnadshavare.

Socialnämnden

Socialnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 22 oktober 2024 följande.

Socialnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m.

Socialförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen instämmer både i motionärens syn på skolans betydelse som skyddsfaktor för barn och unga och vikten av studiero och trygghet i skolan. Socialtjänsten har ett ansvar för att bidra till en fungerande skolgång för barn och unga. Detta tjänsteutlåtande behandlar enbart de förslag i motionen som ligger inom socialnämndens ansvarsområde.

Att skolor samverkar i arbetet med MVP med stadsdelsförvaltningarna

Socialnämnden stödjer utbildningsnämndens arbete mot stereotypa könsroller och machokultur i skolan samt stadsdelsnämndernas arbete med Fritid fri från våld. Stödet består bland annat av att medverka i anordnandet av utbildningar i MVP, vilka i de flesta fall ges av organisationen MÄN, och när det gäller MVP Fritid (tidigare benämnt *Fritid fri från våld*) även länsstyrelsen i Stockholms län. Fältassistenter, föräldrarådgivare och familjehandlare är exempel på professionella inom stadsdelsförvaltningarna som i vissa stadsdelsområden samarbetar med skolpersonal i arbetet med MVP.

Att fler skolsociala team ska bestå också av en föräldrarådgivare och en fältassistent för att täcka in hela barnets tid

Forskning visar att skolsociala team är ett arbetssätt som är en viktig framgångsfaktor för att hantera och åtgärda skolfrånvaro. Socialnämnden har tillsammans med utbildningsnämnden en samordnande funktion för de skolsociala teamen i staden och det finns idag skolsociala team i alla elva stadsdelsnämnder i staden.

Skolsociala team består av skolsocionomer från socialtjänstens öppenvårdsenheter, som organisatoriskt oftast ingår i samma enhet som fältassistenter och föräldrarådgivare. Professionerna arbetar redan idag nära varandra för att komplettera varandras uppdrag och bidra till goda uppväxtvillkor hos barn och unga. Både föräldrarådgivare och fältassistenter har emellertid uppdrag och målgrupper som är bredare än de skolsociala teamen, varför samarbetet behöver utgå från lokala behov och förutsättningar.

Att socialtjänsten ges tydliga uppdrag att under utredning och insats stämna av om lärandet och skolresultaten för eleven förbättras eller ej av vidtagna åtgärder

Förvaltningen instämmer med motionären om att det är viktigt att socialtjänsten utreder och följer upp skolgången för barn som är aktuella inom socialtjänsten. Att

utreda barns och ungas skolgång är något som socialtjänsten har rutiner för inom ramen för en barnavårdsutredning. Utbildning är ett av behovsområdena inom BBIC¹ som är den modell som socialtjänsten i staden använder för utredning och uppföljning av insatser inom den sociala barn- och ungdomsvården.

När det gäller uppföljning av insatser i öppenvård görs detta utifrån vilka mål som har formulerats i uppdraget eller genomförandeplanen. Inte sällan handlar målen om barnets skolgång, eftersom en fungerande skolgång och bra skolresultat är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för att förebygga utanförskap, kriminalitet, missbruk och ohälsa.

När det gäller placerade barn och unga ska socialtjänsten enligt socialtjänstlagen (2001:453), SoL, och lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga, LVU, särskilt uppmärksamma barnets eller den ungas skolgång, varför detta alltid ingår i socialtjänstens uppföljning av barns och ungas placering utanför det egna hemmet.

Att det undersöks om unga som varit placerade på institution och ska fortsätta sin skolgång så att skolor får tillräcklig bakgrundsinformation, samt att det görs en bedömning om eleven som varit på SIS-institutionen kan klara av att vara i den ordinarie skolmiljön eller om det inte är lämpligt

Socialtjänsten ska enligt lag arbeta för att placerade barn och unga får den utbildning och det stöd de har rätt till. År 2020 införde staden SAMS² (samverkan för socialtjänst och skola) som är ett stöd som ska underlätta samverkan mellan socialtjänst och skola för att säkra att alla placerade barn får en obruten skolgång. SAMS innefattar också rutiner för att identifiera behov av stöd gällande barnets eller den ungas fortsatta skolgång inför ett avslut av placering i samhällsvård.

Staden bedriver också skolsamordnarprojektet som är ett socialt investeringsfondsprojekt mellan socialnämnden, utbildningsnämnden och fem stadsdelsnämnder för barn och unga som placeras på institution, exempelvis SiS, och som pågår 2022 - 2025. Skolsamordnarprojektet tar också sikte på en fungerande skolgång på hemmaplan efter avslutad placering.

Att det för Stockholms skolor möjliggörs att med stöd av socialtjänsten tillhandahålla föräldrautbildningar.

Föräldraskapsstöd i olika former är en viktig skyddsfaktor för att främja barns hälsa och utveckling samt stärka föräldrar – barn relationen. Alla stadsdelsförvaltningar i Stockholms stad erbjuder olika former av stöd till föräldrar, blivande föräldrar,

---

¹ BBIC, Barns behov i centrum, beskriver ett arbetssätt för socialtjänstens barn- och ungdomsvård framtaget av Socialstyrelsen. BBIC innehåller en struktur för handläggning, genomförande och uppföljning av myndighetsutövningen.

² SAMS är framtaget av Skolverket, Socialstyrelsen och Specialpedagogiska skolmyndigheten för att stödja kommunernas arbete med att tillämpa gällande reglering och därmed skapa förutsättning för en obruten skolgång för placerade barn och unga där placeringen medför skolbyte.

bonusföräldrar och andra viktiga vuxna. Det finns bland annat ABC, Komet, Föräldraskap i Sverige och På rätt väg.

Arbete pågår för att öka tillgängligheten till föräldraskapsstödet och det arbetet behöver fortsätta inom ramen för övrig samverkan mellan bland annat skola och socialtjänst kring barn och unga i behov av samordnat och tidigt stöd.

Att modellen *Våga anmäla, våga vittna* sprids för att inbegripa fler stadsdelar i Stockholms stad.

Lokal polis i Farsta lyfte 2020 till stadsdelsnämnden i Farsta att det var problematiskt att många brottsutsatta barn och unga i området inte vågade fullfölja en polisanmälan om brott. Utifrån det togs modellen *Våga anmäla, våga vittna* fram i samarbete mellan Farsta stadsdelsnämnd, lokal polis och skola för att stötta barn och unga i Farsta som blivit utsatta av brott begångna av andra barn i syfte att få fler att våga anmäla och vittna. Modellen har utvärderats med hjälp av extern utvärderare som visade att *Våga anmäla, våga vittna* inte fungerade som tänkt. Framförallt kan inte polisen medverka i möten med unga brottsutsatta som inte anmält brott och ta del av informationen utan att agera. Dessutom blev omfattningen på modellen både för resurs- och logistikkrävande vilket försvårade genomförandet av arbetet. Modellen finns därför inte längre kvar i sin ursprungliga form, men har inom socialtjänsten i Farsta stadsdelsnämnd bytt namn till *En hjälpare hand* med fokus på att få fler brottsutsatta barn och unga ska få stöd i att vilja prata med en trygg vuxen om det som hen varit med om.

Sammantaget gör förvaltningen bedömningen att förslagen avseende MVP, skolsociala team, föräldraskapsstöd, utredning och insatser som fokuserar på skolgång ligger väl i linje med det utvecklingsarbete som redan pågår inom stadens socialtjänst i samverkan med skolan.

En större satsning i staden än den nuvarande på MVP och MVP Fritid kräver enligt förvaltningen utökade resurser. Förslaget om att sprida modellen *Våga anmäla, våga vittna* bedömer förvaltningen inte som görlig då modellen inte längre finns kvar i sin ursprungliga form. Stöd till unga brottsutsatta och vittnen erbjuds på Stödcentrum vid socialförvaltningen på tre olika platser i staden; vid Globen, på Södermalm och i Rinkeby. Unga mellan 10 och 21 år kan där få rådgivning och information, stödsamtal, rättegångsstöd, praktisk hjälp i kontakt med polis, åklagare och försäkringsbolag. Händelsen behöver inte vara polisanmäld. Även vittnen till brott och anhöriga kan få hjälp och stöd. Arbete pågår fortlöpande från förvaltningen att sprida kännedom om stödcentrum till barn – och unga.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Jan Jönsson (L), se Reservationer m.m

Utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande daterat den 2 oktober 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Utbildningsförvaltningen vill inledningsvis påpeka att förslagen som ställs i motionen är omfattande och berör flera av stadens nämnder och förvaltningar. Förvaltningen svar är avgränsat till utbildningsnämndens verksamhetsområden.

Förslag: att Stockholms skolor inrättar studieroteam som arbetar med sena ankomster, kränkningar och andra beteendestörningar i skolmiljön.

Förvaltningen vill understryka att trygghet och studiero är ett prioriterat område inom Stockholms stads skolor och att stadens grundskolor arbetar med området på flera sätt. Arbetet sker exempelvis genom tydliga lektionsstrukturer, ledarskap i klassrummet och ett aktivt värdegrundsarbete. Många skolor arbetar med trygghetsteam och det är inte ovanligt att fritidspedagoger är med i klassrummen för att stötta lärarna och för att i vissa fall agera på samma sätt som studieroteamen föreslås att göra.

Trivsel, trygghet, arbetsro och goda relationer är basen för ett positivt skolklimat, för sociala färdigheter, hög närvaro och goda kunskapsresultat. Förvaltningen ser positivt på att flera av stadens skolor använder evidensbaserade modeller, såsom PAX och IBIS, som stöd i sitt trygghetsarbete. IBIS, inkluderande beteendestöd i skolan, fokuserar på positiva förväntningar och strategier för att bygga relationer. PAX, som i Sverige är anpassat för lågstadiet, har fokus på självreglering och social problemlösning för att uppnå ökad trygghet och arbetsro.

Rektor ansvarar för den inre organisationen och för att fördela resurser utifrån skolans förutsättningar och verksamhetens behov, för att ge elever och personal stöd. Formerna för att främja studiero kan se olika ut eftersom behoven ser olika ut på skolorna. Förvaltningen anser därför att de aktuella förslagen fortsatt bör ligga inom ramen för rektors beslut om den inre organisationen.

Förslag: att alla stadens skolor tillhandahåller en väl fungerande och tillgänglig elevhälsa och elevhälsoteam med alla funktioner som kan arbeta förebyggande mot psykisk ohälsa, stötta lärare, och arbeta mot mobbing.

Utbildningsförvaltningens ”Program för elevhälsa” är ett stödmaterial för elevhälsan i Stockholm som syftar till att ge en gemensam plattform för elevhälsans arbete i stadens skolor och ge ett stöd till skolledare och elevhälsans professioner i arbetet med att utforma en tydlig struktur för elevhälsans arbete på respektive skola. För att ytterligare stärka och tydligare följa upp skolornas strategiska styrning av elevhälsan tar varje skola fram en årlig elevhälsoplan. I elevhälsoplanen synliggörs de olika professionerna inom elevhälsan samt de fokusområden som finns på skolan. Stadens skolor har olika utmaningar och förutsättningar, vilket innebär att varje skola behöver utforma sitt elevhälsoarbete utifrån en lokal analys.

Skolornas elevhälsoplaner utgår från Skolverkets och Socialstyrelsens *Vägledning för elevhälsa* och ska användas i det systematiska kvalitetsarbetet och bidra till att säkra alla elevers rätt till en likvärdig utbildning i en skolmiljö som främjar lärande, utveckling och hälsa. Alla stadens skolor har deltagit i utbildning för skolledare med fokus på systematiskt kvalitetsarbete inom elevhälsa.

Elevhälsa är ett prioriterat område i utbildningsnämndens verksamhetsplan, arbetet ska ha fokus på det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet med utgångspunkt i skolans lokala behov. Perspektivet innebär att elevhälsoarbetet är ett gemensamt ansvar för all personal i skolan och att lärmiljön utvecklas för att minska behovet av individuella anpassningar och särskilt stöd.

Elevhälsan ska, utifrån skollagstiftning, omfatta samtliga professioner och präglas av ett tvärprofessionellt arbetssätt. Årligen följer förvaltningen upp omfattningen av elevhälsans bemanning på skolorna i samband med resultatdialogerna som en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Förvaltningen erbjuder all nyanställd elevhälsopersonal en tvärprofessionell introduktion utöver den professionsspecifika introduktionen.

Nolltolerans råder mot kränkningar i stadens skolor och skolpersonal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. Sedan maj 2024 finns ett verksamhetssystem för anmälan, utredning och uppföljning av åtgärder för kränkande behandling. Systemstödet gör det enklare för skolorna att följa upp och kartlägga kränkningar som skett. Kartläggningen följs upp i den årliga planen mot kränkande behandling samt vid de trygghetsdialoger som förvaltningen varje år genomför på hälften av stadens grundskolor, med fokus på trygghetsarbetet och elevhälsa.

Förslag: utveckla mer styrda rastaktiviteter som bidrar till rörelse för barn och unga.

Det råder enligt forskningen ett starkt samband mellan en fysiskt aktiv befolkning och en god folkhälsa. Samtidigt visar flera rapporter att inaktiviteten och stillasittandet ökar såväl globalt som i Sverige. Utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendation om 60 minuter fysisk aktivitet per dag arbetar förvaltningen med inriktningen att alla elever i stadens skolor erbjuds minst 45 minuter måttlig till mer ansträngande fysisk aktivitet under skoldagen.

Flera av stadens skolor integrerar rörelse under lektionstid och erbjuder rörelseaktiviteter på raster. Förvaltningen har en centralt placerad samordnare som stödjer skolornas arbete med rörelse i skolan genom utbildningsinsatser, inspiration och nätverk. Förvaltningen håller i särskilda nätverk för rastverksamhet och anordnar varje år rastens dag. Syftet är att lyfta rasten som en viktig del i elevernas hela skoldag och uppmärksamma dess möjligheter till lärande och rörelse. Fokus ligger på organiserad och lärarledd rastverksamhet för att öka den dagliga fysiska aktiviteten, öka tryggheten och minskade konflikter.

Förslag: att fritidshemsverksamheterna utvecklas till verksamheter som på ett bättre sätt kan arbeta med samspel och sammanhållning mellan barn.

Utbildningsförvaltningen lägger stor vikt vid att stadens fritidshem ska vara likvärdiga och ha en god kvalitet. Under flera år har förvaltningen haft utvecklingen av stadens fritidshemsverksamhet som ett prioriterat område och har arbetat för att ge skolorna förutsättningar och stöd i detta arbete. Förvaltningen har en samordnare för fritidshem som stödjer skolorna i sitt utvecklingsarbete.

Det finns ett aktivt fritidshemsnätverk i staden. Ett av syftena med nätverken är att möjliggöra för en större likvärdighet mellan stadens fritidshem, därför använder man sig av samma material i samtliga nätverk och har fördjupade diskussioner runt ett gemensamt tema över hela staden. Läsåret 2023/24 var temat: *Undervisning i fritidshemmet*. Läsåret 2024/25 kommer temat att vara *Mjuka förmågor*.

Under de senaste åren har skolorna haft fokus på att säkerställa att samtliga av stadens fritidshem har personal, med rätt behörighet, som bedriver och ansvarar för undervisningen utifrån skollag och läroplan. Detta är inskrivet i och prioriterat i kompetensförsörjningsplanen. Förvaltningen fortsätter sitt arbete med att säkerställa att personal med rätt behörighet finns som ansvariga på samtliga stadens skolor.

Just nu deltar 13 av stadens fritidshem i ett forskningsprojekt som genomförs av Ifous och följs av Linneuniversitetet. Frågeställningen är hur kopplingen mellan fritidshemmets aktiviteter och elevernas måluppfyllelse ser ut samt hur man kan öka kunskapen om fritidshemmets kompletterande och kompensatoriska uppdrag.

Förslag: utveckla arbetet med fokuselever, det vill säga arbetet för bättre resultat, höjda förväntningar och ökat stöd där varje lärare, mentor eller ämneslärare väljer ut 5–10 elever att fokusera stöd- och resultatuppföljning till utifrån en kartläggning av kunskapsnivå och sociala färdigheter för samtliga elever.

Alla barn ska ges likvärdig möjlighet till utveckling och lärande i förskolan och skolan. Ökad likvärdighet och en jämlik skola är en av förvaltningens främsta prioriteringar. Fokus är på att tidigt identifiera behov och kompensera för elevers olika förutsättningar. Alla skolor ska präglas av höga förväntningar och ett fokus på kunskapsuppdraget i syfte att öka andelen behöriga till gymnasieskolan. Förvaltningen ser att ökad måluppfyllelse och mer likvärdiga skolor nås bland annat genom utveckling av det systematiska kvalitetsarbetet. Skolornas kvalitetsarbete inbegriper täta och kontinuerliga uppföljningar på elev- och grupp nivå. Undervisningens kvalitet utvecklas kontinuerligt genom att tidigt identifiera behov.

För ökad måluppfyllelse och mer likvärdiga skolor är en fortsatt övergripande prioritering att det systematiska kvalitetsarbetet ska utvecklas ytterligare både på skol- och förvaltningsnivå. Skolornas systematik behöver bygga på täta, kontinuerliga uppföljningar på elev- och grupp nivå där utgångspunkten är att tidigt identifiera behov som kontinuerligt utvecklar undervisningens kvalitet.

Förvaltningen stödjer skolorna i deras systematiska uppföljning av undervisningen och elevernas lärande på en övergripande nivå, bland annat genom gemensam struktur och analysunderlag inför resultatdialogerna. På vilket sätt, med vilken modell, som kunskapsuppföljningen genomförs bäst och lämpligast i respektive klassrum lämnar förvaltningen till lärarprofessionen att avgöra.

Särskilt begåvade elever behöver ett anpassat bemötande i skolan för att klara av sina studier så väl som möjligt och utvecklas enligt sin potential. Förvaltningen har tagit fram en handlingsplan som omfattar elever från förskoleklass till gymnasiet. Handlingsplanen handlar om utbildningsinsatser av skolans personal och åtgärder som kan sättas in för att tillmötesgå det särskilt begåvade barnets behov.

Förslag: kompetensutveckling av personal i värdegrundsarbete samt stöd till skolorna i att utveckla ett normkritiskt arbetssätt och arbeta med våldsprevention samt att skolorna får stöd i att utveckla kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer, ökade kunskaper kring HBTQ-frågor samt utveckling av arbetet med jämlikhet och jämställdhet.

Normkritiskt arbete och våldsprevention är högt prioriterat såväl inom central förvaltning som på de enskilda skolorna, för att stödja skolorna i arbetet finns en centralt placerad samordnare.

Det pågår ett arbete i staden för att skapa ett sammanhållet våldspreventivt arbete. Utbildningsförvaltningen leder det arbetet i

samarbete med socialförvaltningen, stadsdelsförvaltningarna och kulturförvaltningen. Utbildningsförvaltningen har tagit fram en processplan för att skapa överblick över de steg som ingår för att påbörja och nå framgång med "Mentorer i våldsprevention" och "Agera tillsammans".

Förvaltningen arbetar aktivt med att stödja det främjande och förebyggande elevhälsoarbetet i stadens skolor genom bland annat programmen Agera tillsammans (AT) och Mentorer i våldsprevention (MVP) samt genom skolsociala team och fysisk aktivitet under skoldagen. Detta görs i samverkan med andra aktörer och förvaltningar.

Under förra läsåret har arbetet med att utveckla föräldrträffar inom ramen för "Agera tillsammans" fortsatt. Det är ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen, Familjehuset i Rinkeby-Kista och skolorna i samma område. Under läsåret har sex skolor erbjudit föräldrträffar. Planering pågår för att utöka antalet skolor som ska erbjuda träffar

Vid införandet av det i läroplanen nya kunskapsområdet sexualitet, samtycke och relationer, genomförde staden förutom de nationella digitala utbildningarna även nätverksträffar för elevhälsans professioner. Fokus på nätverkens träffar var även kunskapshöjning om hbtqi+. I samarbete med RFSU har förvaltningen erbjudit flera kompetenshöjande insatser - bland annat två processutbildningar för personal på högstadiet, en workshop för skolkuratorer, digitala föreläsningar med fokus på

samttycke, kommunikation och ökade kunskaper om hbtqia+ för lärare och skolpersonal samt riktade föreläsningar till förskoleklass och fritidshem. Ett antal av stadens skolor är antingen HBTQ-diplomerade genom att deltagit i stadens program eller certifierade genom utbildningen via RFSL.

Förslag: att fler skolsociala team ska bestå också av en föräldrarådgivare och en fältassistent för att täcka in hela barnets tid.

Skolfrånvaro är ett växande problem, det behöver finnas en tydlig samverkansinsats som fokuserar på skolfrånvaro. Samverkan mellan skola och socialtjänst har stärkts de senaste åren. Förvaltningen ser positivt på att skolfrånvaro inte längre enbart ses som ett skolproblem, att socialtjänsten tar skolfrånvaro på allt större allvar och visar angelägenhet att tillsammans arbeta för alla barns rätt till utbildning.

Förvaltningen ställer sig positiv till att socialtjänsten arbetar förebyggande och med frivilliga insatser även i lägre åldrar.

Förslag: undersök om elever som återvänder från akutskola skulle behöva särskild undervisningsgrupp när de kommer tillbaka och undersök om unga som varit placerade på institution och ska fortsätta sin skolgång om skolor får tillräcklig bakgrundsinformation.

Skolakuten tar emot elever i årskurs 6–9 som av disciplinära skäl tillfälligt behöver flyttas från hemskolan. Att omplacera elever, också tillfälligt, för att få utbildning utanför den egna skolenheten, är ett mycket ingripande beslut. Däremot menar förvaltningen att en disciplinär åtgärd som rektor fattar med stöd av 5 kap 13 § skollagen inte automatiskt innebär att eleven behöver särskilt stöd i form av särskild undervisningsgrupp för att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, som ges med stöd av 6 kap. skollagen.

Utbildningsnämnden samarbetar nära med socialnämnden för att stödja stadsdelsnämnderna i deras arbete med placerade barns och ungas skolgång. Arbetet sker till exempel inom ramen för SAMS (samverkan socialtjänst och skola) och *Skolsamordnare för placerade barn och unga*. Genom nationella riktlinjer förtydligas i SAMS-stödet hur arbetet med barnet och den unga ska genomföras innan, under och efter en placering med fokus på obruten skolgång. På sex av stadens stadsdelar finns tio skolsamordnare anställda inom ramen för ett treårigt socialt investeringsprojekt med syfte att intensivifiera arbetet med skolgång inför, under och efter placering. Projektet utgår ifrån kunskapen om att en fungerande skolgång är den viktigaste skyddsfaktorn för gruppen placerade barn och unga.

I den nya socialtjänstlagen tydliggörs socialnämndens ansvar för uppföljning för barn som placerats i familjehem, skyddat boende och eller hem för vård och boende. Sedan 2022 finns obligatorisk uppföljning för barn som placerats med stöd av LVU.

Förslag: arrangera trygghetsvandringar för skolpersonal, elever och föräldrar för att identifiera saker i den fysiska miljön som kan förbättras på skolgården och i viktiga vägar till och från skolan.

I skolornas årliga plan mot kränkande behandling ska skolan kartlägga och identifiera riskområden och säkerställa en trygg miljö för eleverna. Kartläggningen kan ske genom enkäter, samtal, trygghetsvandringar samt analys av kränkningar som skett. Planen innehåller också de insatser som krävs för att de identifierade riskområdena åtgärdas.

För skolskjuts som kommunen särskilt anordnar och som inte är av tillfällig natur gäller bland annat skolskjutsförordningen och Trafiksäkerhetsverkets föreskrifter om skolskjutsning. Dessa författningar innehåller exempelvis bestämmelser om att på- och avstigningsplatser för skolskjutsning ska utformas så att olyckor i möjligaste mån undviks, att fordon som används vid skolskjuts ska vara utrustade på visst sätt samt om användning av bilbälte. Av föreskrifterna framgår vidare att kommunen ska se till att bestämmelserna om skolskjutsning efterlevs.

Förslag: ställ högre förväntningar på föräldrars ansvarstagande för sina barns uppförande i skolan samt utforma regelverk och riktlinjer så att föräldrar får minskade möjligheter att pressa på lärare och skolledare när det gäller klassplaceringar, provbedömningar, betygssättning och annat som är upp till professionen att avgöra.

Förvaltningen har tagit fram en stadsgemensam mall för skolornas förväntansdokument. Förväntansdokumentet blir komplett genom att den enskilda skolan formulerar egna förväntningar tillsammans med representanter för elever och vårdnadshavare. Det är förväntningar som skolorna redan har eller arbetar fram och som man ser som särskilt viktiga att lyfta fram för den enskilda skolan.

Förväntansdokumentet innehåller de förväntningar skolan har på elev respektive vårdnadshavare men även vilka förväntningar eleven och vårdnadshavaren kan ha på skolan.

Förslag: att skolvalet begränsas till bestämda sökperioder.

Det är hemkommunens skyldighet att tillhandahålla en plats i skolan för alla barn i kommunen som har rätt till utbildning och som inte fullgör sin skolgång på annat sätt. Hemkommunen ska också informera vårdnadshavare och elever om utbildning i förskoleklass, grundskola och anpassad grundskola. Hemkommunens informationsskyldighet omfattar utbildning vid alla skolenheter, oavsett huvudman. Utgångspunkten är att eleven placeras på den skolenhet som vårdnadshavare önskar. Denna rättighet får dock inte gå ut över närhetsprincipen, som innebär att vårdnadshavares önskemål inte får gå före en annan elevs rätt till en placering i en skola nära hemmet.

Förvaltningen har sedan ett antal år en stadsgemensam e-tjänst, som är tillgänglig för alla huvudmän att använda, med en gemensam ansökningsperiod inför nästa läsår. Samtliga kommunala skolor och drygt hälften av de fristående skolorna i staden är idag anslutna till utbildningsförvaltningens gemensamma skolplaceringsprocess. Ansökningstiden för ordinarie antagning är mellan perioden 15 januari till 15 februari. Förutom den ordinarie ansökningsperioden finns en reservantagningsperiod

senare under våren, i april – maj, som är avsedd för elever som är nyinflyttade och elever som inte fått placering på sitt önskade val. För inflyttade under pågående läsår eller för elever som vill byta skola finns ytterligare kortare bestämda sökperioder. Förvaltningen menar att stadens gemensamma information och sökperioder är tydliga och förutsägbara för elever och vårdnadshavare.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Reservation av Peter Backlund (L), Christina Peterson (C) och Gustav Johansson m.fl. (M), se Reservationer m.m.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 26 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen delar motionärens synpunkter om att skolan ska vara en trygg plats med hög studiero och utan risk för elever att utsättas för kränkningar och mobbning. En välfungerande skola med hög trivsel bland elever är en viktig skyddsfaktor för barn och unga.

I Stockholmsenkäten från 2022 visar resultatet att det finns en stark korrelation mellan elevernas trivsel i skolan och elevernas psykosomatiska hälsa. De elever som inte trivs i skolan tenderar att ha sämre psykosomatisk hälsa. Framförallt trivs flickor i mindre utsträckning än pojkar i skolan samtidigt som det är pojkar som utsätter andra elever för mobbning i större utsträckning än flickor.

I programmet om skolfrid anger motionären ett flertal punkter som behövs åtgärdas för att kunna säkra en trygg skolperiod för skolelever. Förvaltningen kommer enbart att lämna synpunkter på de delar som rör stadsdelsnämnden. Resterande delar rör utbildningsnämnden som förvaltningen inte har någon rådighet över. Nedan presenteras de delar av programmet om skolfrid som rör förvaltningen.

- Att fritidsverksamheterna utvecklas till verksamheter som på ett bättre sätt kan arbeta med samspel och sammanhållning mellan barn.

Utbildningsnämnden har ett särskilt uppdrag med att stärka tillgången till en meningsfull fritid för barn och unga i samverkan med stadsdelsnämnder, idrottsnämnden och kulturnämnden. Utgångspunkten är att en meningsfull fritid är en viktig skyddsfaktor som stärker barn och ungas psykiska och fysiska hälsa. Förvaltningen tycker att det är positivt att fritidsverksamheterna i samverkan med skolan utvecklas. Förvaltningen samarbetar med utbildningsförvaltningen för att erbjuda strukturerade fritidsaktiviteter för barn och unga efter skolan och under skollov. Ett särskilt samarbete mellan förvaltningen och utbildningsnämnden kring uppdraget om en meningsfull fritid i Vantör och Östberga kommer att dra igång under

hösten. Förvaltningen erbjuder även mellanstadieverksamhet i Rågsved och Östberga för elever från Snösätterskolan, Rågsvedsskolan och Östbergaskolan.

- Att skolpersonal får kompetensutveckling i värdegrundsarbetet när det gäller framgångsrika program som ”Mentorer i våldsprevention” och ”Agera tillsammans”, samt att arbetet kompletteras med ”Fritid fri från våld” i stadens fritidsgårdar.

Förvaltningen ställer sig positiv till att fler anställda inom skolan får utbildning i programmen ”Mentorer i våldsprevention” (MVP) och ”Agera tillsammans”. I samverkan med några skolor inom stadsdelsområdet erbjuder fältassistenter MVP till elever inom årskurs 7 och 8. Förvaltningens fritidsledare har utbildning i materialet ”Fritid fri från våld” som används kontinuerligt i fritidsgårdsverksamheterna tillsammans med fritidsgårdarnas besökare.

- Att fler skolsociala team ska bestå också av en föräldrarådgivare och en fältassistent för att täcka in hela barnets tid.

Skolsociala teamet är en förebyggande insats som erbjuds till familjer när ett barn börjar få en hög skolfrånvaro. Skolsociala teamet erbjuder stöd till både barnet och vårdnadshavare, samt samverkar med andra verksamheter inom socialtjänsten och hälso- och sjukvård. Förvaltningen ställer sig tveksam till förslaget om att skolsociala teamet ska bestå av en föräldrarådgivare och fältassistent. Skolsociala teamet erbjuder råd- och stödsamtal samt föräldrastödsgrupper till vårdnadshavare, likt en föräldrarådgivare. Vid andra behov länkar skolsociala teamet vårdnadshavare till relevant stöd. Fältassistenter arbetar framförallt uppsökande på arenor där ungdomar är. Eftersom skolsociala teamet ofta arbetar med ungdomar som har problematisk skolfrånvaro är det svårt för fältassistenter att nå ungdomen om den inte är i skolan eller i annan offentlig miljö. Förvaltningen är positiv till ett nära samarbete mellan skolsociala teamet och fältassistenter i de fall det är relevant för ungdomen. Förvaltningen vill även poängtera värdet för en familj att inte ha för många olika kontakter under en pågående insats.

- Att socialtjänsten ges tydliga uppdrag att under utredning och insats stämma av om lärande och skolresultaten för eleven förbättras eller ej av vidtagna åtgärder.

Socialtjänsten utreder alltid barnets skolgång under en pågående utredning, då en välfungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor för barnet. Socialtjänsten har inte alltid möjlighet att följa upp särskilda åtgärder kopplat till skolangången och vad det ger för effekt. Det beror bland annat på den begränsade utredningstiden, men även att förvaltningen litar på att skolan följer upp sina egna insatser och ser till att skolangen fungerar för barnet tillsammans med vårdnadshavare.

- Att det för Stockholms stads skolor möjliggörs att med stöd av socialtjänsten tillhandahålla föräldrautbildningar.

Förvaltningen ställer sig positiv till att föräldraskapsstödsgrupper hålls i arenor som är kända för vårdnadshavare och familjer. Det är även fördelaktigt att skolpersonal som har en god relation till vårdnadshavare håller i föräldraskapsstödsprogram. Förvaltningen har möjlighet till att utbilda skolpersonal till gruppleddare för att kunna hålla i föräldraskapsstödsgrupper i skolans miljö. Förvaltningen håller även i föräldraskapsstödsgrupper i skolan tillsammans med skolpersonal. Förvaltningen har god samverkan med skolorna och informerar om de olika föräldraskapsstödsgrupper som finns, som skolpersonal kan informera om till vårdnadshavare.

- Att det undersöks om unga som har varit placerade på institution och ska fortsätta sin skolgång så att skolor får tillräcklig bakgrundsinformation, samt att det görs en bedömning om eleven som varit på SIS-institution kan klara av att vara i den ordinarie skolmiljön eller om det inte är lämpligt.

Täta skolbyten och omfattande skolfrånvaro är relativt vanligt hos placerade barn och unga. I många fall medför en ny placering ett skolbyte för det placerade barnet. Förvaltningens socialtjänst använder sig av SAMS-modellen för att säkerställa en obruten skolgång för det placerade barnet. SAMS-modellen är ett stöd för socialtjänst och skola att i samverkan säkerställa en kontinuerlig skolgång för det placerade barnet.

- Trygga och upplysta vägar till och från skolan, i skolans närområde.

Trafiknämnden ansvarar för större delen av stadens infrastruktur för cyklister, fotgängare och motordrivna fordonstrafik. Förvaltningen samarbetar därför med dem för att utveckla möjligheterna för stadsdelsområdets barn och unga att kunna röra sig mellan skola, hem och andra målpunkter på ett tryggt sätt. *Stockholms stads plan för säkra och trygga skolvägar* är ett av de styrdokument som genomsyrar detta arbete.

Utöver belysning är det många olika faktorer som påverkar hur trygg en plats eller sträcka upplevs, och förvaltningen arbetar därför med flera typer av åtgärder för att förbättra gång- och cykelvägar till och från stadsdelsområdets skolor. Ett verktyg för att samla in kunskap från invånare är trygghetsvandringar, som genomförs på olika platser i stadsdelsområdet varje år. Förvaltningen får även in mycket trygghetsrelaterad information via stadens synpunktportal, samt i direkt kommunikation med invånare.

- Att modellen Våga anmäla, våga vittna sprids för att inbegripa fler stadsdelar i Stockholms stad.

Modellen ”Våga anmäla, våga vittna” har använts av Farsta stadsdelsförvaltning. Modellen syftar till att få fler barn och unga att våga berätta för en vuxen om de blivit brottsutsatta och eventuellt delta i en rättsprocess ifall brottet polisanmäls. Modellen har inte varit okomplicerad och Farsta stadsdelsförvaltning har upplevt ett lågt inflöde av ärenden. En teori är att många ungdomar inte vill göra polisanmälningar på grund av rådande ungdomsgrupperingar och tystnadskultur. En annan utmaning har varit långdragna rättsprocesser där den brottsmisstänkte oftast varit minderårig, vilket i många fall inte leder till en fällande dom.

Modellen har döpts om till ”En hjälpande hand” då fokus ska ligga på att ge den brottsutsatta ungdomen stöd utan att det ska vara krav på att ungdomen ska polisanmäla för att ta del av stödet. Förvaltningen är öppen för att undersöka om arbetssättet bör implementeras i flera stadsdelsnämnder.

Järva stadsdelsnämnd

Järva stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande. Järva stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det som svar på remissen.

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L), se Reservationer m.m.

Järva stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen ställer sig positiv till så kallade studieroteam i skolan. Idag samverkar fältsekreterare och föräldrarådgivare nära med stadsdelsområdets skolor där insatser kan rättas efter elevens behov. Vad avser elevers behov på en individnivå, finns skolsocionomer tillgängliga på förvaltningens högstadieskolor. De arbetar med skolfrånvaro, sena ankomster och låg måluppfyllelse.

Förvaltningen instämmer att det är av vikt vad gäller stöd till skolorna i att utveckla ett normkritiskt arbetssätt och arbete med våldsprevention. Sedan år 2016 har Järva stadsdelsförvaltning arbetat med etablerade våldsförebyggande universella insatser och program till elever i skolan. Mentorerna i våldsprevention (MVP) är implementerat i stadsdelsområdets kommunala grund- och högstadieskolor där även elevernas föräldrar erbjuds kompletterande föräldraträffar. Förvaltningen vill påtala att Agera tillsammans (AT) numer benämns MVP Mellanstadiet, där motsvarande program erbjuds skolans elever inom kommunala mellanstadieskolor.

Agera tillsammans föräldrar är en modell som har arbetats fram av Järva stadsdelsförvaltning i samverkan med utbildningsförvaltningen. Modellen riktar sig till föräldrar vars barn tar del av MVP Mellanstadiet i skolan och erbjuds i samverkan med grundskolans kuratorer och andra utsedda nyckelpersoner inom skola och föräldrarådgivning. Då skola och förvaltningen, genom Första linjens socialtjänst, samverkar möjliggörs förutsättningar för ett brett och hållbart arbete med att förebygga våld i tidig ålder. Till exempel genom att föräldrarna erbjuds kunskap och verktyg att hantera frågorna.

Förvaltningen är positiv till att skolpersonal får kompetensutveckling i våldsförebyggande program. Förvaltningen anser att implementera MVP Mellanstadiet i alla kommunala skolor i stadsdelsområdet förebygger våld i skolan, våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck, mäns och pojkars våld mot andra män och pojkar samt mäns våld mot kvinnor. I syfte att skapa samsyn kring våld har personal från skolorna och förvaltningens föräldrarådgivare, under

föregående år, haft en gemensam inspirationsföreläsning samt genomgått utbildning i AT.

I och med implementering av programmet ökar skolpersonalens kunskap om våld och normer. De får lära sig om verktyg för att förebygga våld i sin vardag och en ökad samsyn kring våld, normer och hur våld ska förebyggas. Barn, föräldrar och personal får en ökad samsyn samt gemensamma verktyg för att förebygga våld i sin vardag. Idag kompletteras detta arbete med Fritid fri från våld under och efter genomförda föräldrträffar.

Förvaltningen är av samma mening vad gäller vikten av skolsociala team. Idag samverkar fältsekreterare och föräldrarådgivare tätt med stadsdelsområdets skolor där insatser rättas efter elevens behov. Därutöver finns skolsociologer knutna till stadsdelsområdets högstadieskolor. Om en skolsociolog anser att en elev är i behov av ytterligare insatser erbjuds stöd av föräldrarådgivare. Om det finns behov av kompetens eller stöd från andra professioner kopplas även dessa på i individuella fall. Ett arbetssätt när flera professioner är delaktiga är Barn och unga i samverkan (BUS). Där arbetar socialtjänst, skola och region tillsammans i samverkan för barnet genom en samordnad individuell plan (SIP). Arbete bedrivs intensivt med fokus på skolfrånvaro, sena ankomster och låg måluppfyllelse.

Förvaltningen vill lyfta att det är positivt att socialtjänsten arbetar tillsammans med skolan för en förbättrat situation för eleven. Under en pågående barnavårdsutredning har socialsekreterare ofta utredningssamtal med skolans personal, detta då socialtjänsten vet att en fungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor. Om skolgången är ett pågående mål utifrån insatsen så följs detta upp kontinuerligt med elev och skola. Vid mer komplexa fall kan även en sådan form av uppföljning genomföras genom en samordnad individuell plan (SIP) där flera aktörer samverkar kring barnet och dess gemensamma måluppfyllelse. Då arbete för ungas bästa bedrivs med skola som en påtaglig skyddsfaktor, är det vanligt förekommande med mål där skolan är delaktig.

Första linjens socialtjänst och stadsdelsområdets skolor samverkar nära kring föräldrastöd och information till föräldrar om vilka föräldrautbildningar som finns att tillgå. Det finns angivna kontaktpersoner inom fältverksamhet och föräldrarådgivning gentemot respektive skolor i syfte att effektivisera och förenkla samverkan. Detta bidrar även till en tydligare planering om vilket stöd som är aktuellt utifrån lägesbild.

Förvaltningen är positivt till att undersöka behov av särskild undervisningsgrupp efter placering av barn och ungdomar från socialtjänsten. Socialtjänsten följer den bedömning som skolan gör i individuella fall för elever som återvänder från akutskola. Socialtjänsten bidrar i de fall underlag finns vad gäller bland annat mående, beteende och behov. Förvaltningen instämmer att det i samband med en placering av ett barn eller en ung person är av stor vikt att skolgången inleds omedelbart samt hålls aktuell under hela placeringen, även när denne ska flytta tillbaka till hemmet.

I samband med socialförvaltningens pågående projekt Skolsamordnare för placerade barn och unga, kan socialtjänsten i större utsträckning fokusera på att undersöka behov hos barn och unga som varit placerade på institution samt om de ska fortsätta sin skolgång vid hemflytt. Behovet ses även över om vad för insats som är mest lämplig i de fall ordinarie skolmiljö inte anses vara lämplig. Fokus läggs på skolnärvaro och skolresultat. Vid behov initierar skolsamordnaren insatser inom socialtjänstens öppenvård med avsikt att stärka skolgången.

Förvaltningen instämmer i vikten av att det ska vara en trygg miljö i skolans närområde för barn och unga och arbetar på olika sätt för att öka den upplevda tryggheten av utemiljön. Förvaltningen arbetar tillsammans med fastighetsägare i Järva genom trygghetsvandringar i stadsdelsområdet. Detta genomförs i avsikt att inventera utemiljön och observera element som kan påverka den upplevda tryggheten. Detta innefattar även skolgårdar och dess närområde i syfte att säkerställa trygga platser för barn och unga. Polis, bostadsbolag, trafikkontoret, utbildningsförvaltning och invånare medverkar i vandringarna. Innan varje trygghetsvandring informeras delaktiga aktörer och invånare i lokalområdet om möjlighet till deltagande.

Förvaltningen har lagt ett särskilt fokus på dialog med barn och unga i samband med utveckling av skolors närområde. Exempelvis har elever från Rinkebykolan inkluderats tidigt i planeringsprocessen gällande utformningen av en multisportplan i närområdet av Rinkebyskolan. Detta med avsikt att de ska få möjlighet att påverka utformningen och vara med i arbetet med att skapa en attraktiv och trygg plats. Eleverna har bjudits in i projektspecifika riktade dialoger men också själva fått vara med och intervju andra barn.

Förvaltningen bedriver vidare arbete genom en operativ lägesbild tillsammans med bland annat utbildningsförvaltning och polis. Varje vecka görs en lägesbild för stadsdelsområdet. Syftet är att ge en samlad lägesbild så att resurser kan riktas dit de bäst behövs för att öka tryggheten. Även till dessa lägesbilder informeras delaktiga aktörer och invånare i lokalområdet om möjlighet till deltagande.

Förvaltningen instämmer i vikten av samverkan med skola och polis för de barn och unga som har en komplex problematik. Idag finns plattformar för samverkan mellan socialtjänst, skola och polis.

Den lokala överenskommelsen mellan Järva stadsdelsförvaltning och lokalpolisområdet i Järva (SÖK) har som mål att bland annat motverka unga i riskzon för destruktivt beteende. Målet är att dessa barn upptäcks i tidig ålder och får tidiga insatser, deltar i strukturerad vuxenledd verksamhet på fritiden och växer upp i en vardag fri från våld och kränkningar. Parter som leder arbetet är Järva stadsdelsförvaltning, Kulturförvaltningen, Svenska Bostäder, Familjebostäder, Polisen, Idrottsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen.

Inom ramen för samverkansöverenskommelsen arbetar stadsdelsområdet med navsamverkan. Syftet är att barn och ungdomar ska få samordnade insatser på grupp- och individnivå, skapa en effektiv samverkan gällande enskilda individer och på

gruppnivå genom att se över befintliga samverkansrutiner, bidra till myndighetsgemensam läges- och områdesbild, lättare sätta in gemensamma socialpreventiva insatser på övergripande nivå utifrån den gemensamma lägesbilden samt öka kunskapen om varandras områden och agera som varandras goda ambassadörer. De förväntade resultaten för navsamverkan är snabbare och mer behovsanpassade insatser för individen och grupper därtill att fler främjande och förebyggande sociala insatser sätts in tidigare samt utgår från aktuell och områdesbaserad lägesbild.

Förvaltningen välkomnar arbetsmodeller för att få fler ungdomar att våga berätta om de blivit brottsutsatta av en annan ungdom och delta i den eventuella rättsprocessen om en polisanmälan har gjorts. Det är viktigt att socialtjänst, stödcentrum, fritid, skola och polis arbetar nätverksorienterat och i samhandling med varandra för att erbjuda den utsatta ungdomen och dess familj ett tryggt och samordnat stöd. Förvaltningen anser att det är av vikt att föräldrar erbjuds verktyg som stärker dem i deras föräldraroll. Första linjens socialtjänst erbjuder stöd i öppna verksamheter för att stärka föräldrarollen genom verktyg och strategier för att vara en aktiv skolförälder.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Remissen besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Reservation av Charlotta Schenholm (L), se Reservationer m.m.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 8 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Det är av högsta vikt att skolans elever känner sig trygga och får bästa tänkbara förutsättningar för utveckling och lärande i sin skolvardag. Flera förslag i motionen avser dock andra huvudmän, såsom polisen. Förvaltningen vill också lyfta att socialtjänstens förebyggande arbete bedrivs redan i dag delvis i samarbete med skolan, såsom skolsociala team, skolsocionomer och närvaro av fältassistenter och det finns en tät samverkan mellan skola, föräldrar, polis och socialtjänst.

Det är positivt att värdegrundsarbete och normkritiskt arbete genomsyrar arenor som barn och unga vistas på och det finns en vinst med att personal inom både skola och fritid kan arbeta med ett gemensamt förhållningssätt utifrån evidensbaserade program såsom *Agera tillsammans* och en *Fritid fri från våld*. Förvaltningen stöttar skolorna idag i detta arbete bland annat genom att fältassistenter erbjuder skolföreläsningar i strukturerade metoden *MVP (mentorer i våldsprevention)*, föreläsningsserien *Machofabriken* och programmet *Respekt och självrespekt (RoS)*. Se vidare förvaltningens svar på motion om *Utvecklat värderingsarbete i skolan*, dnr KUNG 2024/248, för ytterligare information.

Att fler skolsociala team ska bestå också av en föräldrarådgivare och en fältassistent för att täcka in hela barnets tid ställer sig förvaltningen tveksam till. Förvaltningen har regelbunden samverkan genom SSP (skola, socialtjänst och polis), SST (skolsociala teamet) samt genom SST + (skolsociala teamet plus) som förvaltningen våren 2023 tillsammans med socialförvaltningen, utbildningsförvaltningen och Järva stadsdelsförvaltning beviljades medel till från sociala investeringsfonden till. SST+ är ett tvärprofessionellt team med familjebehandlare, specialpedagog och psykolog. Sedan augusti månad har förvaltningen även två skolsocionomer, något som möjliggör ett preventivt arbete för att kunna aktualisera elever tidigare och därigenom kunna sätta in tidiga generella insatser som främjar skolnärvaron. Förvaltningen anser att detta arbete kommer att vara förebyggande för fler riskfaktorer än skolfrånvaro, till exempel kriminalitet och våld och att detta täcker in elevens tid.

Under en pågående barnavårdsutredning har socialsekreterare ofta utredningssamtal med skolans personal, detta då socialtjänsten vet att en fungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor. Om skolgången är ett pågående mål utifrån socialtjänstens insats följs detta upp kontinuerligt med elev och skola. Vid mer komplexa fall kan även uppföljning genomföras genom en samordnad individuell plan (SIP), där flera aktörer samverkar kring barnet/eleven och dess gemensamma måluppfyllelse.

Socialtjänsten har vid inledda barnavårdsutredningar och under pågående insats kontakt med skolan och stämmer av skolgång och skolresultat när det finns behov. Skolresultat följs alltid upp vid placeringar och i förekommande fall även vid öppenvårdsinsats som har koppling till barnets skolsituation. Förvaltningen vill lyfta vikten av att de uppdrag som ges till socialtjänsten har ett tydligt lagstöd, exempelvis när det gäller att inhämta information om barnet från andra verksamheter.

Förvaltningen är positiv till att undersöka behov av särskild undervisningsgrupp efter placering av barn och ungdomar från socialtjänsten. Socialtjänsten följer den bedömning som skolan gör i individuella fall för elever som återvänder från placeringar och kan bidra med underlag kring exempelvis mående, beteende och behov.

För elever som avslutar en placering på institution, ser förvaltningen att det i dagsläget inte är tydligt vilken funktion inom utbildningsförvaltningen som vårdnadshavare och socialtjänst kan vända sig för att säkra upp en bra fortsatt skolgång. Det finns också en otydlighet om var ansvaret för denna fråga ligger inom skolan/utbildningsförvaltningen. Socialtjänsten bistår i eventuell informationsöverlämning i den mån det är lagmässigt möjligt. Det är dock viktigt att tydliggöra skolans ansvar för överlämnande- och mottagande av relevant information gällande barnets kunskapsnivå, inklusive eventuellt behov av stöd i skolan.

Förslaget om att erbjuda föräldrautbildningar inom ramen för skolans verksamhet och arena och med stöd av socialtjänsten, ser förvaltningen skulle göra deltagandet mer naturligt och lättillgängligt för föräldrar. Förvaltningen är positiv till arbetsmodeller, såsom exempelvis "Våga anmäla, våga vittna" för att få fler unga att våga berätta att de blivit brottsutsatta av en annan ungdom. Det är viktigt att socialtjänst,

stödcentrum, fritid, skola och polis arbetar i samhandling med varandra för att erbjuda den utsatta ungdomen och dess familj ett tryggt och samordnat stöd.

När det gäller trygga och upplysta vägar till och från skolan och i skolans närområde, utgår staden ifrån en framtagen plan för säkra och trygga skolvägar, och som beskriver arbetet med barns resor till och från skolan. Inom Stockholms stad är det Trafikkontoret som håller i detta arbete. Förvaltningen arbetar löpande med trygghet i Kungsholmens parker, som ibland är en del av barnens väg till skolan. I dialog med Trafikkontoret, som har huvudansvaret för offentlig belysning, ser förvaltningen över och förbättrar parkbelysningen kontinuerligt. Därutöver jobbar förvaltningen med att skapa god orienterbarhet och uppsikt i parkerna och utmed parkvägarna, samt eftersträvar parker som ger ett prydligt och omhändertaget intryck. Detta bidrar till ökad upplevelse av trygghet. Därutöver deltar förvaltningen varannan vecka i forumet EST (Effektiv samverkan för trygghet). I forumet finns representanter från avdelning för stadsutveckling, Trafikkontoret, polis och fältassistenter. Skolorna har i forumet möjlighet att lyfta trender men även åtgärder i miljön runtom skolorna. Trygghetsvandringar genomförs görs minst två gånger per år.

Förvaltningen anser att om samarbetet mellan olika verksamheter och huvudmän ska utökas ytterligare, i enlighet med motionärens förslag, behövs gemensamma överenskommelser som inkluderar personella resurser från alla inblandade parter.

Norra innerstans stadsdelsnämnd

Norra innerstans stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober följande.

Förvaltningen föreslår att Norra innerstadens stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Reservation av Linnea Sandström Lange (L), se Reservationer m.m.

Ersätтарыttrande av Gaby Roseen (KD) som ställer sig bakom reservationen av Linnea Sandström Lange (L).

Norra innerstans stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 6 augusti 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen håller med motionären om vikten av att skolans elever känner sig trygga och får bästa tänkbara förutsättningar för utveckling och lärande. Socialtjänstens förebyggande arbete bedrivs redan i dag delvis i samarbete med skolan, såsom föräldraskapsutbildningar, skolsociala team, skolsocionomer och närvaro av fältassistenter.

Förvaltningen ser positivt på att värdegrundsarbete och normkritiskt arbete genomsyrar de arenor som barn och unga vistas på och att det finns en vinst med att personal inom både skola och fritid kan arbeta med ett gemensamt förhållningssätt utifrån evidensbaserade program såsom Mentorerna i våldsprevention (MVP), Agera

tillsammans och en Fritid fri från våld. Förvaltningen har ett pågående arbete i att utbilda fritidsledare på fritidsgårdar i MVP.

Förvaltningen håller med om att det är av vikt att socialtjänsten i inledda barnavårdsutredningar och under pågående insats har kontakt med skolan och stämmer av skolgång och skolresultat. Detta görs redan idag inom ramen för inledda utredningar, när det finns behov. Likaså följs alltid skolresultatet upp vid stadigvarande placeringar och i förekommande fall även vid öppenvårdsinsats som har koppling till barnets skolsituation. Förvaltningen vill i denna fråga påtala vikten av att de uppdrag som ges till socialtjänsten har ett tydligt lagstöd, exempelvis vad gäller att inhämta information om barnet från andra verksamheter.

Vad det gäller förslaget ”Att fler skolsociala team ska bestå också av en föräldrarådgivare och en fältassistent för att täcka in hela barnets tid” anser förvaltningen att det finns både fördelar och nackdelar med förslaget. I dagsläget agerar skolsociologer som en företrädare för barnets röst, rättigheter och vilja. Om fler funktioner och perspektiv läggs till, kan barnets röst bli en av flera och uppdraget riskerar att få en otydligare riktning. Om fler uppgifter läggs på fältassistenter kan det innebära att de behöver hantera tyngre ärenden än idag. Fördelen skulle å andra sidan vara att fältassistenter kan finnas tillgängliga efter skoltid för ett barn där det finns oro samt att föräldrarna får tydligt stöd i sitt föräldraskap, medan skolsociologen arbetar med uppdraget att öka närvaro i skolan.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget ”Att det för Stockholms skolor möjliggörs att med stöd av socialtjänsten tillhandahålla föräldrautbildningar”. Föräldrautbildningar som erbjuds inom ramen för skolans verksamhet och arena skulle göra deltagandet mer naturligt och lättillgängligt för samtliga föräldrar.

Förslaget ”Att modellen Våga anmäla, våga vittna sprids för att inbegripa fler stadsdelar i Stockholms stad” ställer sig förvaltningen bakom.

För elever som avslutar en placering på institution, ser förvaltningen att det i dagsläget saknas tydlighet till vilken funktion inom utbildningsförvaltningen som vårdnadshavare och socialtjänst kan vända sig för att säkra upp en bra och lämplig fortsatt skolgång. Det finns även en otydlighet var ansvaret för denna fråga ligger inom skolan/utbildningsförvaltningen. Socialtjänsten vill gärna bistå i eventuell informationsöverlämning i den mån det är lagmässigt möjligt. Dock är det viktigt att tydliggöra skolans eget ansvar för såväl överlämnande- och mottagande av relevant information gällande barnets kunskapsnivå inklusive eventuellt behov av stöd i skolan.

Avseende trygga och upplysta vägar till och från skolan och i skolans närområde, arbetar Stockholms stad utifrån en framtagen plan för säkra och trygga skolvägar, som beskriver hur vi ska arbeta med barns resor till och från skolan. Trafikkontoret håller i dessa projekt och de jobbar ofta i dialog med barn. Förvaltningen arbetar löpande med trygghet i stadsdelsområdets parker, som ibland kan utgöra en del av barnens väg till skolan. I dialog med trafikkontoret, som har huvudansvaret för

offentlig belysning, ser förvaltningen över och förbättrar parkbelysningen kontinuerligt. Förvaltningen jobbar även med att skapa god orienterbarhet och uppsikt i parkerna och utmed parkvägarna samt eftersträvar parker som ger ett prydligt och omhändertaget intryck, vilket bidrar till ökad upplevelse av trygghet. Målpunkter och aktiviteter i parkerna skapar positiva effekter för den upplevda tryggheten i och med att de lockar till sig fler människor och verksamheter som rör sig i området.

Slutligen anser förvaltningen att om samarbetet mellan olika verksamheter och huvudmän ska utökas ytterligare i enlighet med motionärens förslag, behövs gemensamma överenskommelser som inkluderar personella resurser från alla inblandade parter.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 oktober 2024 följande.

Stadsdelsnämnden lämnar förvaltningens tjänsteutlåtande gällande Motion om skolfrid som svar på remissen.

Reservation av Kim Höglund m.fl. (L), se Reservationer m.m.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 28 juni 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen stödjer principen om breda samarbeten kring barns skolgång men ser att flera av de föreslagna punkterna redan är pågående inom förvaltningen. Förvaltningen ser även att det föreslagna programmet behöver ett klargörande kring ansvarsfördelning och prioritering i arbetssätt. Grunden i förslaget förstås vara en bred samverkan för att trygga vardagen för grundskolebarn, programmet berör även en organisering av barnets tid före och efter skoldagen, vilket förvaltningen ställer sig positiv till.

Förvaltningen ser även att de punkter som berör förvaltningens verksamheter redan är pågående inom förvaltningen. Implementering av detta program i sin nuvarande form förutsätter därmed kunskap om existerande samverkansformer samt hur programmets punkter kan fogas in i dessa på bästa sätt. Förslaget kräver ansvarsfördelning mellan stadens förvaltningar, såsom utbildningsförvaltning, socialförvaltning samt stadsdelsförvaltningar men även externa samarbetspartners såsom polismyndigheten gällande fasta kontakter för alla grundskolor, samt SiS vid övergång från placering till hemskola och statens institutionsstyrelse, SiS.

Nedan följer förvaltningens kommentarer för de punkter där den ser sig ha rådighet:

Fritidsgårdar ska arbeta med programmet Fritid fri från våld.

Punkten påverkar implementering av andra arbetssätt och prioriteringen mellan dessa behöver klargöras. Förvaltningen ser programmet fritid fri från våld som ett bra sätt att systematiskt arbeta kring genus och machokultur. Alltjämt behöver en

implementering av programmet samordnas med exempelvis mentorer i våldsprevention, MVP där stadsdelsförvaltningen har en pågående implementering.

Skolsociala team ska bestå av föräldrarådgivare och fältassistent.

Punkten påverkar pågående implementering av skolsociala team och är beroende av socialförvaltningens ledning. När det gäller vilka som ska ingå i skolsociala team följer stadsdelsförvaltningen stadens modell för skolsociala team, SST, som fastställer på vilket sätt stadsdelarna förväntas arbeta. Förvaltningen ser alltså fördelar med att knyta fältassistenter till skolorna och har en pågående implementering av kontaktfältassistent i skolorna, det vill säga att kontaktansvaret för skolorna fördelas mellan fältassistenterna. Arbetssättet förväntas få effekter gällande kontaktskapande med barn och ungdomar, tidig upptäckt samt en ökad samverkan med skolorna.

Att socialtjänsten ges tydligt uppdrag att under utredning och insats stämma av om lärandet och skolresultaten för eleven förbättras av vidtagna åtgärder.

Punkten berör i hög grad myndighetsutövningen av barn och unga, vilken är styrd av lagstiftning och författningssamlingar. Förvaltningen för dialog med skolan, under såväl utredning som i samband med överväganden/omprövning av placerade barn. Insatser för att förbättra skolresultat kan alltså ta tid innan de ger effekt, oftast längre än den lagstadgade utredningstiden om fyra månader och det är vanligtvis något som framgår tydligare vid uppföljning av insatser.

Att det för Stockholms skolor möjliggörs att med stöd av socialtjänsten tillhandahålla föräldrautbildningar

Punkten förutsätter samarbetsavtal mellan skola och socialtjänst, samt eventuellt utökad personalram. Förvaltningen ser positiva effekter av att föräldrautbildningar erbjuds av skolorna, såsom ökad samverkan, enklare rekrytering till grupper samt en ökad känsla av trygghet när föräldragrupp anordnas i skolans bekanta lokaler. Utmaningen med förslaget är att utveckla samverkanöverenskommelser och klargörande av ansvar kring utbildningarna.

Dessutom framkommer punkter där stadsdelsförvaltningen skulle kunna beröras, men hur är inte möjligt att utläsa.

Att det undersöks om unga som varit placerade på institution och ska fortsätta sin skolgång så att skolor får tillräcklig bakgrundsinformation, samt att det görs en bedömning om eleven som varit på SiS-institutionen kan klara av att vara i den ordinarie skolmiljön eller om det inte är lämpligt.

Punkten behöver förtydligas. I nuvarande skrivning förutsätter den en överenskommelse mellan staden och SiS. Det är även oklart om den gäller barn i andra placeringsformer. För att förvaltningen ska kunna ta ställning till punkten behöver den förtydligas med av vilken aktör som ska undersöka den unge och vad undersökningen ska omfatta, samt vilken aktör som ska göra bedömningen om lämplig skolmiljö. Förvaltningen undrar hur denna punkt förhåller sig till det nationella arbetet enligt SAMS, samverkan för placerade barn och ungas kontinuerliga skolgång, där socialtjänst och skola har vägledning från socialstyrelsen,

skolverket och specialpedagogiska skolmyndigheten, om hur en överlämning till skolan ska ske inför avslutad placering.

Att modellen Våga anmäla, våga vittna sprids för att inbegripa fler stadsdelar i Stockholms stad. Förvaltningen ser betydelsen av stadsövergripande samordning via socialförvaltningen för att bedöma om detta är ett fungerande arbetssätt och om så är fallet sprida modellen.

Akademikerförbundet SSR

Akademikerförbundet SSR:s yttrande daterat den 26 september 2024 har i huvudsak följande lydelse.

Jan Jönsson, som representerar Liberalerna, lyfter viktiga och relevanta problem. Vi delar Jan Jönsson och Liberalernas synpunkt om hur viktig skolan och dess uppdrag är. Många av förslagen handlar direkt om skola, och till stor del lämnar vi dessa förslag okommenterade. Däremot är det värt att poängtera att Akademikerförbundet SSR instämmer i vikten av en sund skolmiljö och att flera av de saker liberalerna anför ställer vi oss positiva till som att lokalerna bör vara en sund och bra miljö att vistas och verka i.

Det finns mycket som redan görs idag både i skola och socialtjänst av de förslag som liberalerna tar upp. Brist på tid och resurser kan försvåra arbetet. Det är inte heller helt klart vad liberalerna menar med vissa insatser. Idag finns till exempel föräldrautbildningar, men det är möjligt att Jan Jönsson åsyftar mer obligatoriska och regelbundna utbildningar. Det är i så fall resurskrävande. Med begränsade resurser är det viktigt att utnyttja befintliga insatser på ett effektivt sätt. Men det är även av vikt att på grund av begränsade resurser inte lägga på mer saker att göra innan man vet att utrymme finns och att det i sin tur inte gör att andra saker som är minst lika viktiga blir nedprioriterade.

En ökad samordning mellan skola och socialtjänst kan vara av godo, men som med all samverkan gäller det att syftet är tydligt och är märkbart relevant, vilket kräver tid, planering och tydlig struktur. Det kan även vara värt att se över hur förvaltningarna idag samverkar, och utnyttjar stadens befintliga resurser, insatser och kunskaper. Lyckade projekt där syften och mål uppfylls bör permanentas och spridas.

Vad gäller projekt finns ibland en risk, att dessa när de är pågående beskrivs som lyckade, för att man har verksamhetsmål att uppfylla, men när det blir dags att bestämma sig för att fortsätta med projekten kan man välja att lägga ned istället. Ibland för att de ekonomiska resurserna måste omfördelas.

Socialtjänsten har idag ett nära samarbete med skolan. Det är också av vikt att etablera en tillitsfull relation till föräldrarna. Det bör därför lämnas till socialtjänstens individuella bedömningar att avgöra hur man bäst hjälper familjer.

Det kan även vara av vikt att låta skolan få möjlighet, där kunskap finns, att själva ta fram planer för att öka studieron. Vad ser de yrkesverksamma för behov? Ett

alternativt förslag skulle kunna vara att skapa en yrkesöverskridande arbetsgrupp för att formulera resursbefintliga lösningar på problemen, utifrån forskning, utifrån lyckade exempel och utifrån erfarenhetsbaserad kunskap men även utifrån förslag från politiska partier.

I motionen kvarstår även frågor kring implementering och ansvar, samt finansiering.

Det som behövs i första hand är enligt Akademikerförbundet SSR att förbättra skolpersonalens och socialsekreterarnas förutsättningar genom hållbar arbetsmiljö och arbetsbelastning, samt relevant kompetensutveckling och utrymme för samverkan. Ett första steg mot studiero och skolfrid behöver börja med grundförutsättningarna.

Reservationer m.m.

Socialnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. att nämnden i sitt remissvar bifaller motionen, samt
3. att därutöver anföra följande:

Vi gläds åt förvaltningens utförliga svar och välkomnar att man är positiva till flertalet av våra förslag.

Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52 procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och studieron. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område.

Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera. Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.

Utbildningsnämnden

Reservation av Jan Jönsson (L)

1. att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut,
2. att nämnden i sitt remissvar bifaller motionen, samt
3. att därutöver anföra följande:

Vi gläds åt förvaltningens utförliga svar och välkomnar att man är positiva till flertalet av våra förslag.

Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52

procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och studieron. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område.

Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera. Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.

Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd

Reservation av Peter Backlund (L), Christina Peterson (C) och Gustav Johansson m.fl. (M)

1. Att nämnden bifaller motionen
2. Att därutöver anföra följande:

Vi konstaterar att stadsdelsförvaltningens svar visar en positiva till flera av våra förslag, även om det finns delar som inte förvaltningen inte kommenterar eftersom det ligger utanför stadsdelsnämndens ansvarsområden.

Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppper så få som 52 procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och studieron. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område.

Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera. Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.

Järva stadsdelsnämnd

Reservation av Åsa Nilsson Söderström (L)

1. Att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut
2. Att nämnden i sitt remissvar bifaller motionen
3. Att därutöver anföra följande

Vi gläds åt förvaltningens utförliga svar och välkomnar att man är positiv till flertalet av våra förslag. Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna i staden under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52 procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Man kan också notera att i Järva har gymnasiebehörigheten sjunkit till under förväntad nivå vid två av sex högstadieskolor. Det är väldigt oroande.

Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och studieron. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område. Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera.

Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Charlotta Schenholm (L)

Att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut

Att nämnden i sitt remissvar bifaller motionen

Att därutöver anföra följande

Vi gläds åt förvaltningens utförliga svar och välkomnar att man är positiva till flertalet av våra förslag. Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52 procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och

studieron. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område. Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera.

Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.

Norra innerstans stadsdelsnämnd

Reservation av Linnea Sandström Lange (L)

1. Att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut.
2. Att nämnden i sitt remissvar bifaller motionen.
3. Att därutöver anföra följande:

Vi gläds åt förvaltningens utförliga svar och välkomnar att man är positiva till flertalet av våra förslag. Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52 procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och studieron.

Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område. Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera. Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Reservation av Kim Höglund m.fl. (L)

Att delvis avslå förvaltningens förslag till beslut

Att nämnden i sitt remissvar bifaller motionen

Att därutöver anföra följande

Vi gläds åt förvaltningens utförliga svar och välkomnar att man är positiva till flertalet av våra förslag. Tyvärr ser vi att kränkingsanmälningarna under året ökat kraftigt för andra året i rad. Detta återspeglas i elevernas upplevelser av trygghet och studiero, där resultaten sjunkit eller stagnerat på områdena. För flickor i årskurs 8 uppger så få som 52 procent att kan arbeta i lugn och ro på lektionen. Liberalerna har kommit med en rad förslag på åtgärder för skolfrid och för att hantera tryggheten och studieron. Dessvärre lyser majoritetens brist på initiativ och reformvilja med sin frånvaro också på detta område. Tråkigt nog ser vi även att socialtjänsten under det rödgröna styret börjar falla ifrån i arbetet med komplex skolfrånvaro, och hänvisar sådana ärenden som att det enbart är skolans frågor att hantera.

Lärarens uppgift är att undervisa och bidrar främst till tryggheten och studieron genom att skapa ett klimat i klassrummet med tydliga förväntningar och fokus på lärande. Vi menar att skolan är så viktig att alla samhällsresurser måste sluta upp bakom skolan och aktörer som socialtjänst och polis samhandla med skolan, i syfte att uppnå skolfrid och därmed möjliggöra för skolan att fokusera på sitt lärande uppdrag.